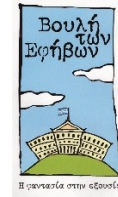

ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΝΝΟΒΕΡΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ:

ΒΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ-ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΠΡΑΞΗ ΤΗ ΣΥΜΜΕ-
ΤΟΧΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΜΕ-
ΤΑΚΙΝΟΥΝΤΑΙ

Ο άνθρωπος είναι μέρος της φύσης, και ο πόλεμος που κάνει εναντίον της φύσης είναι αναπόφευκτα ένας πόλεμος εναντίον του ίδιου του του εαυτού.

Rachel Carson, 1907-1964, Αμερικανίδα βιολόγος & συγγραφέας

Λόγοι μετανάστευσης των ανθρώπων και βαθύτερα αίτια

Η μετανάστευση αποτελεί ένα φαινόμενο πολυδιάστατο και πολυεπίπεδο. Η πολυπλοκότητά του οφείλεται στο γεγονός ότι αποτελεί ένα φαινόμενο εγγενές της ανθρώπινης εξέλιξης και συνεπώς αφορά πολλούς τομείς όπως αυτόν της πολιτικής, της οικονομίας, του πολιτισμού, αλλά και της κοινωνιολογίας και της ψυχολογίας.

Σε γενικές γραμμές, ως μετανάστευση ορίζεται η μόνιμη ή προσωρινή μεταβολή του τόπου εγκατάστασης ενός ατόμου, μιας ομάδας ή ενός κοινωνικού συνόλου.

Ως φαινόμενο επομένως, η μετανάστευση σχετίζεται άμεσα με τη μετακίνηση μεμονωμένων ατόμων ή και μεγάλων ομάδων πληθυσμού τόσο στο εσωτερικό όσο και μεταξύ κρατών λόγω κοινωνικών μεταβολών, οικονομικών και πολιτικών κρίσεων, επαναστάσεων και πολέμων, της ασύμμετρης κατανομής του παγκόσμιου πλούτου μεταξύ αναπτυσσόμενων και αναπτυγμένων χωρών, της παγκόσμιας απορρύθμισης της αγοράς εργασίας, των ανθρωπογενών καταστροφών συμπεριλαμβανομένης και της κλιματικής αλλαγής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

Δυστυχώς ολοένα και περισσότεροι Έλληνες μεταναστεύουν στο εξωτερικό για ένα καλύτερο μέλλον. Σίγουρα όμως δεν μπορούμε να κατηγορήσουμε κανέναν για την επιλογή του να διεκδικεί ένα καλύτερο μέλλον.

Μιας ελευθερίας κόντρα σε ένα πολεμικό καθεστώς στην Μ. Ανατολή, μιας ελευθερίας ενάντια σε μια πολιτική δικτατορίας ή μια καταπιεστική βασιλεία. Της ελευθερίας, από μια ασφυκτικά φτωχή και άδικη κατά τα σημερινά δεδομένα ζωής.

Την ελευθερία τέλος, από μια μοίρα, μια κατάσταση αν θέλετε που ένας άνθρωπος συνάντησε με την γέννηση του για την οποία δεν χρωστούσε τίποτα και ήταν εκείνος τον οποίο βαρύνουν οι συνέπειες.

Η βαθύτερη αυτή ανάγκη της ελευθερίας από τις επικρατούσες συνθήκες και της ανάπτυξης της ευημερίας του, ήταν αυτό που τον οδήγησε εξ αρχής στην αλλαγή τόπου εγκατάστασης και αυτό του έδωσε κεκτημένη ταχύτητα για το επόμενο του βήμα μέσα στην ιστορία.

Ήταν η επιθυμία του για την γνωριμία με το άγνωστο!

Μια επιθυμία που καμία οικονομικά ανθισμένη χώρα ή ευδόκιμη κατάσταση δεν κάλυψε ποτέ.

Αλίκη Χαμπουντανίδου

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Κάποιοι άνθρωποι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις εστίες τους, επειδή το φυσικό τους περιβάλλον δεν είναι πλέον βιώσιμο. Μπορούμε να θεωρήσουμε αυτούς τους ανθρώπους ως **βίαια εκτοπισμένους, διότι βιώνουν το φαινόμενο του αναγκαστικού εκτοπισμού**. Αυτοί οι άνθρωποι ονομάζονται πρόσφυγες.

Πρόσφυγες και Μετανάστες είναι δύο ορολογίες οι οποίες πολύ συχνά μπερδεύονται μεταξύ τους:

Πρόσφυγες είναι οι άνθρωποι που **αναγκάζονται χωρίς τη θέλησή τους, να φύγουν από το κράτος που είναι πολίτες, ώστε να διαφύγουν από τις συγκρούσεις και τις διώξεις λόγω θρησκείας ή πολέμου**. Οι πρόσφυγες καθορίζονται και προστατεύονται από το Διεθνές Δίκαιο.

Μετανάστες είναι οι άνθρωποι που **επιλέγουν να μετακινηθούν σε μια χώρα κυρίως για να βελτιώσουν τη ζωή τους** αναζητώντας καλύτερες εργασιακές συνθήκες ή για λόγους εκπαιδευτικούς αλλά και άλλους λόγους, όπως η επανασύνδεση με την οικογένειά τους που βρίσκεται ήδη στο εξωτερικό.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΑΣ

Η προσφυγιά και όλα τα επακόλουθά της, από το ταξίδι του ξεριζωμού και τις κακουχίες του μέχρι την αναμονή για τη μετεγκατάσταση και την τελική εγκατάσταση και την προσαρμογή των προσφύγων σε ένα νέο περιβάλλον, **δημιουργεί ένα πλαίσιο χρόνιου στρες και ανασφάλειας.**

Πολλά άτομα ειδικά, **ιδιαίτερα παιδιά μικρής ηλικίας, δεν το ξεπερνάνε καθόλου** με αποτέλεσμα να επηρεάζουν και τις επόμενες γενιές και να εκφράζονται μέσα από αυτές.

Η βοήθεια ενός ειδικού είναι αναγκαία στην καταπολέμηση των μετατραυματικών ψυχικών επεισοδίων, απάλυνση του πόνου και ολοκλήρωση του πένθους.

Το άγγιγμα, το βλέμμα και η έκφραση του πόνου ενός πρόσφυγα παίρνουν με την σειρά τους νέο χαρακτήρα και ο ειδικός οφείλει να είναι προσεκτικός και να αποφύγει να βγάλει γρήγορα συμπεράσματα.

Μιλάμε για ανθρώπους που προέρχονται από άλλο πολιτισμό έχουν βιώματα πολέμου τα οποία παντελώς αγνοούμε.

Η όποια προσπάθεια διερεύνησης βαθύτερων τραυμάτων σε ένα περιβάλλον διαρκώς μεταβαλλόμενο μπορεί να επιφέρει επιπλέον τραύματα τα οποία δεν θα είμαστε τελικά σε θέση να κλείσουμε. Γι'αυτό και πρέπει ο ειδικός να δουλέψει με μεγάλη προσοχή και κατανόηση.

Όλα όσα βιώνονται καθημερινά, οι πληροφορίες και η εξιστόρηση δυσάρεστων γεγονότων πρέπει να φιλτράρονται και το μυαλό και η ψυχή του θεραπευόμενου να καθαρίζει με την βοήθεια ενός ειδικού.

**Κωσταντίνος
Αραμπατζής**

Η κυκλική μετανάστευση, η κοινωνική μετανάστευση και η παλιννόστηση.

Ο όρος κυκλική μετανάστευση, η οποία είναι συνήθως προσωρινή, αναφέρεται στην διαδικασία μετακίνησης ενός εργαζόμενου μεταξύ της χώρας υποδοχής και της χώρας προέλευσής του.

Τις περισσότερες φορές αυτού του είδους η μετακίνηση έχει σκοπό την απασχόληση. Αντιπροσωπεύει ένα μοτίβο κινητικότητας του πληθυσμού είτε διασυνοριακό είτε αστικό-αγροτικό.

Αυτή περιλαμβάνει:

Την **κοινωνική μετανάστευση**, η οποία είναι η μετακίνηση για καλύτερη ποιότητα ζωής ή για την κοντινότερη επαφή με αγαπημένα πρόσωπα.

Η **πολιτική μετανάστευση**, η οποία γίνεται για να αποφύγει το άτομο πολιτικές συγκρούσεις ή ακόμη πόλεμο.

Η **μετανάστευση για περιβαλλοντικούς λόγους** που μπορεί να σχετίζονται με πλημμύρες ή σεισμούς.

Για παράδειγμα κυκλική μετακίνηση θεωρείται η νομαδική μετανάστευση που έχει κλειστή διαδρομή και επαναλαμβάνεται ετησίως ή εποχιακά.

Η **βασική αιτία της μετακίνησης αυτής σχετίζεται με την εργασία του ατόμου**. Τα άτομα κατά αυτόν τον τρόπο έχουν περισσότερες ευκαιρίες για εργασία διότι το εργατικό δυναμικό στις χώρες υψηλού εισοδήματος προτιμά να μην απασχολείται σε θέσεις με χαμηλότερο εισόδημα ή στάτους, με αποτέλεσμα να αφήνουν αυτές τις θέσεις για τους μετανάστες.

Επίσης στην διεθνή αγορά υπάρχει μεγαλύτερη ποικιλία επαγγελμάτων ενώ στις χώρες μετρίου εισοδήματος οι περισσότερες θέσεις εργασίας αφορούν τον αγροτικό τομέα και τις οικιακές εργασίες.

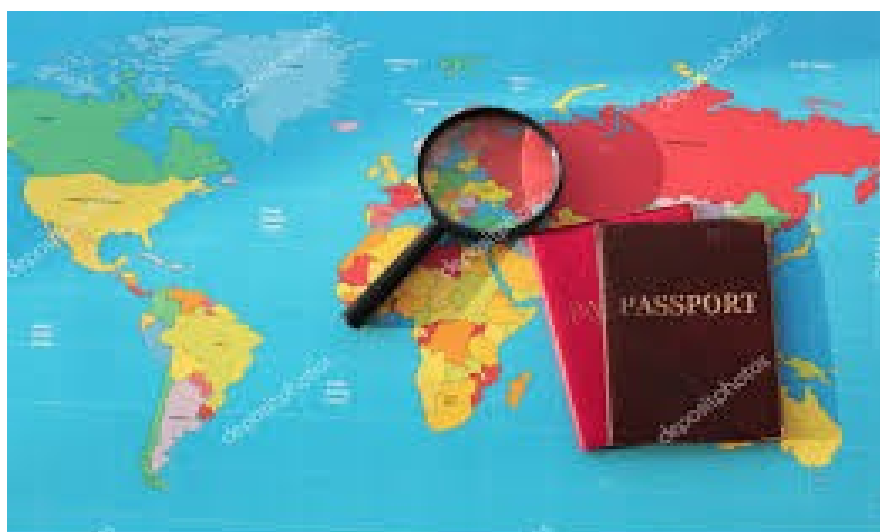

Η κυκλική μετανάστευση τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί λόγω της εξάπλωσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και μέσων μεταφοράς.

Έχει γίνει ευκολότερη υπόθεση για τον άνθρωπο η εγκατάσταση σε άλλη χώρα μιας και υπάρχουν πολλοί τρόποι να επικοινωνεί με τους ανθρώπους που αφήνει πίσω στην χώρα του αλλά και να μετακινείται εκείνος σε αυτήν πιο συχνά (ή και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης) με πολύ λιγότερα έξοδα από ότι στο παρελθόν.

Τα οφέλη αυτού του είδους της μετανάστευσης είναι πολλά για το άτομο. Γνωρίζει νέες κουλτούρες, πολιτισμούς, διευρύνει τους πνευματικούς του ορίζοντες, μαθαίνει νέες γλώσσες, αναζωογονείται μέσα από τα ταξίδια σε μέρη που δεν έχει επισκεφτεί ξανά.

Όμως, τα οφέλη είναι και οικονομικά και συμφέρουν και το ίδιο το άτομο αλλά και την χώρα από την οποία προέρχεται.

Αυτό συμβαίνει μέσω των εμβασμάτων, τα οποία είναι η διακρατική ανταλλαγή χρημάτων που κερδίζουν οι μετανάστες που εργάζονται στο εξωτερικό και αυξάνουν το χρηματοοικονομικό κεφάλαιο της χώρας προέλευσης τους.

Αυτού του είδους η μετανάστευση όμως επιφέρει στα άτομα και μερικά κόστη. Αυτά σχετίζονται με την ελευθερία και τις ανισότητες.

Η ανεύρεση εργασίας μπορεί να περιλαμβάνει ψευδείς υποσχέσεις και εξαπάτηση οδηγώντας σε καταναγκαστική εργασία και δουλεία.

Μερικές φορές όταν φτάνουν στην χώρα προορισμού τους **αντιμετωπίζουν καταχρηστική μεταχείριση, ανεπαρκή διατροφή, κακή διαμονή και βιώνουν έντονο ρατσισμό.**

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΝΤΡΑΚΙΤΣΙ

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

Τι είναι ο περιβαλλοντικός μετανάστης;

Περιβαλλοντικοί μετανάστες είναι άνθρωποι που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές και διασχίζουν εθελοντικά τα σύνορα της χώρας τους.

Αντί του όρου πρόσφυγας, προτιμώνται οι όροι **εκτοπισμένο άτομο, περιβαλλοντικός πρόσφυγας** ή **περιβαλλοντικός μετανάστης**.

Ο κλιματικός πρόσφυγας είναι ένας όρος που προσδιορίζει ανθρώπους που έχουν εξαναγκαστεί να εγκαταλείψουν τη χώρα τους όχι λόγω γενικής μετάλλαξης του περιβάλλοντος τους, αλλά εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής.

Ο όρος περιβαλλοντικός πρόσφυγας δεν ενδείκνυται, γιατί σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951, πρόσφυγας είναι εκείνος που βρίσκεται εκτός χώρας λόγω φόβου και δίωξης.

Τι σημαίνει μετανάστευση για περιβαλλοντικούς λόγους;

Οι μετακινήσεις πληθυσμών γίνονται τις περισσότερες φορές εξαιτίας περιβαλλοντικών καταστροφών, υποβάθμισης του περιβάλλοντος αλλά και λόγω απαλλοτριώσεων.

Περιβαλλοντικές καταστροφές:

Αφορούν ανθρώπους που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις εστίες τους και να μετακινηθούν, λόγω φυσικών καταστροφών, όπως σεισμοί ή πλημμύρες, εκρήξεις ηφαιστείων, κυκλώνες, τυφώνες, ξηρασία, βιομηχανικά ατυχήματα.

Κατά μέσο όρο, η μετανάστευση που προκλήθηκε από φυσικές καταστροφές ανέρχεται σε 22 εκατομμύρια ανθρώπους κάθε χρόνο ήδη από το 2008.

Υποβάθμιση του περιβάλλοντος:

Οι μετακινήσεις των πληθυσμών τότε γίνονται σταδιακά ή άμεσα όταν η υποβάθμιση του περιβάλλοντος ξεπερνά κάποια οικοσυστημικά όρια, μείωση της παραγωγικότητας του εδάφους, αποδάσωση, ερημοποίηση.

Απαλλοτριώσεις:

Ανθρώπινες παρεμβάσεις, όπως κατασκευή φραγμάτων, εθνικών πάρκων.

Νομικό πλαίσιο για τους οικολογικούς μετανάστες

Επί του παρόντος, όποιος μεταναστεύει για περιβαλλοντικούς λόγους κινδυνεύει να παραμείνει χωρίς νομική προστασία. Όποιος βρίσκεται εκτός της χώρας του, κινδυνεύει να θεωρηθεί παράτυπος μετανάστης, με κίνδυνο να υποστεί περαιτέρω βία και διακρίσεις.

Ορισμένα κράτη προσπάθησαν να προσδιορίσουν λύσεις, αλλά αποτελούν μεμονωμένες περιπτώσεις.

Η Σουηδία και η Φινλανδία, για παράδειγμα, παρέχουν αναγνώριση ασύλου ή ανθρωπιστικής προστασίας σε όσους δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα τους εξαιτίας φυσικών καταστροφών.

Το 2008, το Υπουργείο Εσωτερικών της Ιταλίας αποφάσισε να αναστείλει τα μέτρα επαναπατριsmού για τους πολίτες του Μπαγκλαντές που διέμεναν παράνομα στη χώρα, στον απόηχο της κρίσης που ακολούθησε μετά τον κυκλώνα Σιντρ.

Η Ιταλία, ωστόσο, σε αντίθεση με τη Σουηδία και τη Φινλανδία, δεν χορήγησε κάποια μορφή ειδικής προστασίας, ούτε άδειες παραμονής.

Σταπατώρης Κωσταντίνος